

Zemřel docent Mevald. Jeden z prvních absolventů a významná a charakterní osobnost Fakulty strojní TUL

24.5.2024 - Adam Pluhař | Technická univerzita v Liberci

„Když jsme se 22. května 2024 dozvěděli smutnou zprávu o úmrtí docenta Mevalda, znovu jsme si připomněli, jak příjemným, ale především spolehlivým kolegou pro nás byl. Jeho rukama prošly tisíce studentů strojní a textilní fakulty,“ vzpomínají na docenta Mevalda Jitka Jágrová a kolegové Katedry mechaniky, pružnosti a pevnosti FS TUL.

Josef Mevald se narodil 8. května 1935 v Hradci Králové. Středoškolská studia zahájil na gymnáziu v Liberci, kde maturoval v roce 1953. Akademickou dráhu nastoupil studiem na tehdejší Vysoké škole strojní jako vůbec první zapsaný student strojního inženýrství. Zakončil diplomem v r. 1958. Akademický svět mu však učaroval, a tak se po krátkém působení v podniku Tesla při první příležitosti, v roce 1962, vrátil na VŠST. Na katedře mechaniky, pružnosti a pevnosti pracoval téměř celý svůj pracovní život až do odchodu do důchodu.

Josef Mevald jako nesporný pedagogický talent umožnil studentům nahlédnout do krásy oboru strojního inženýrství. Jeho rukama prošly tisíce studentů strojní a textilní fakulty. Ačkoliv učil téměř 50 let, nikdy neupadl do stereotypu a jeho přednášky patřily k oblíbeným. V oblasti kmitání a dynamiky mechanických systémů za ním stojí nespočetná řada publikací a vyřešených technických děl s významným pozitivním dopadem pro praxi. Byl jedním z prvních, kdo správně odhadl potenciál nastupující výpočetní techniky právě pro oblast technických výpočtů. A tak nepřekvapí, že byl jedním ze zakladatelů jejího zavádění do pedagogické i odborné činnosti. Odborná činnost Josefa Mevalda však nebyla bez problémů. Dokončení jeho první kandidátské práce spadalo do počátečních let normalizace. Aspirantovi pro „nedostatečnou politickou angažovanost“ nebylo povoleno práci obhájit. Teprve v r. 1982 směl obhájit svou druhou kandidátskou práci a v roce 1989 byl jmenován docentem.

Nepochybně i tato trpká zkušenost vedla docenta Mevalda v revolučních dnech roku 1989 k založení Občanského fóra na VŠST. Zde se zcela zásadně zasloužil o transformaci školy na demokratickou instituci. Jeho zásluhou byla nabídnuta možnost návratu těm pedagogům, kteří museli školu v době normalizace opustit. Tím se velmi zasloužil o návrat ducha a úrovně univerzity. Snad jen pamětníci ocení tento počín a jeho zásluhu na něm.

Život a dílo docenta Mevalda jsou odborné i laické veřejnosti v regionu dobře známy. A tak není divu, že byl v roce 2004 jako symbol poctivé pedagogické práce, nezištného předávání poznatků a úspěšného řešení problémů regionálního průmyslu nominován na prestižní cenu „Osobnost Liberecka“. V roce 2009 od Technické univerzity v Liberci obdržel Zlatou medaili za mimořádné zásluhy o rozvoj vzdělanosti a akademických svobod.

„Budeme smutně vzpomínat na kolegu, který svým nezdolným optimismem a celým životním postojem pomáhal i nám, jeho spolupracovníkům, prát se s životem!“ vzpomínají Jitka Jágrová a kolegové katedry mechaniky, pružnosti a pevnosti

Docent Mevald byl především charakterním člověkem a byl velmi oblíbený jak mezi studenty, tak mezi kolegy. Vzpomínku na tuto velkou osobnost Fakulty strojní TUL přidává také doktor Jiří Blekta, jenž byl doktorandem u docenta Mevalda a zároveň

spolupracovníkem na Katedře mechaniky a pružnosti FS TUL.

Navždy nás opustil člověk, který zanechal na Fakultě strojní Technické univerzity v Liberci hlubokou a nesmazatelnou stopu – doc. Ing. Josef Mevald, CSc. Je to vpravdě velmi smutná a bolestivá zpráva. Docent Mevald odešel v 89 letech v perfektní zdravotní i mentální kondici, kterou jsme u něj vždy tak obdivovali. Odešel člověk, který dokázal svým lidským a srozumitelným přístupem k vědě nadchnout velké množství svých studentů a kolegů. Člověk, který byl nejen na vysoké teoretické úrovni svých znalostí, ale který zároveň dokázal tyto vědomosti aplikovat v praktickém životě a díky tomu řešit problémy z technické praxe s neskutečnou lehkostí a grácií.

Docent Mevald zasvětil celý svůj profesní život oblasti mechaniky tělesa a kmitání mechanických soustav. Jeho přednášky byly vždy prochnuty názornými příklady z praxe, které pomáhaly studentům pochopit i tak náročné úlohy, jakými je například torzní kmitání rotorových systémů či vibroizolace pracovních strojů. Lehkost implementace teorie do praxe a nadšení, se kterým přistupoval k řešení problémů, pro něj byla vždy velmi charakteristická. Složitou a někdy zdánlivě velmi obtížně pochopitelnou teorii dokázal jednoduchými příklady převést do mnohem srozumitelnějšího jazyka. Snad každý, kdo absolvoval jeho přednášky z Pružnosti a pevnosti si pamatuje, že torzní deformaci měříme tenzometry lepenými pod úhlem 45° a pro názorný příklad použil křídu. Kroucením ji rozlomil a ona praskla přesně pod tímto úhlem. Vzpomínám si na hromádku rozlámaných kříd, která v posluchárně po přednášce zbyla, protože si to chtěl po výuce leckdo zkusit na vlastní kůži, a tím i zapamatovat.

Docent Mevald však nebyl jen profesionálem ve svém oboru, ale byl zároveň i výborným člověkem. Charakterizoval ho neustálý životní optimismus, kladný vztah k modelařině, ke sportu a k životu vůbec. Pro mnohé z nás byl nejen výborným učitelem, ale zejména skvělým kamarádem a morální autoritou. Svým přátelským přístupem dokázal spojovat lidi, což dokazuje i po letech fungující spojení mezi jeho bývalými doktorandy. Nadšení, se kterým dokázal vyprávět o tématech pracovních i z dalších oblastí života, bylo v pozitivním smyslu velmi nakažlivé pro celé jeho okolí.

Pepo, bylo mi velkou ctí Tě poznat nejen jako pedagoga a vědeckého pracovníka, ale zejména jako člověka, kamaráda! Navždy budeš mít nejenom v mém srdci, ale věřím, že i v srdcích mnoha a mnoha ostatních své pevné místo!

Pane docente, čest Vaší památce!

Kolektiv Fakulty strojní TUL

Vzpomínky docenta Mevalda zachycují medailonky Paměti národa

<https://tuni.tul.cz/a/zemrel-docent-mevald-jeden-z-prvnich-absolventu-a-vyznamna-a-charakterni-osobnost-fakulty-strojni-tul-154467.html>